

en in werkelijkheid werd het voorstel van de *Trouw*-groep aanvaard om de vertegenwoordiging van de illegaliteit tot één derde te beperken – twee-derde van de leden zou uit de kringen van het Vaderlands Comité afkomstig zijn. Zeker, ten aanzien van de door het Vaderlands Comité voor te dragen kandidaten behield de illegaliteit een soort vetorecht, uit te oefenen in de voordrachtcommissie, maar in die commissie kreeg de linkersectie slechts één zetel en zij moest er van uitgaan dat zij, ook als zij steun bleef ontvangen van Jan Drion (die zich in april heel wat strakker opstelde dan Neher zou hebben gedaan!), een meerderheid tegenover zich zou vinden van de vertegenwoordiger van de rechtersectie en de twee van het Vaderlands Comité.

Opvallend in de gevoerde worsteling is, dat zowel de linkersectie als de rechtersectie meende dat zij de meeste illegale werkers vertegenwoordigde – bovendien meende de linkersectie dat zij uitdrukking gaf aan een wil tot 'vernieuwing' die in zeer brede lagen van de bevolking zou leven. Wat het eerste betreft: onze schattingen houden in dat de groepen van de rechtersectie alléén evenveel illegale werkers telden als die van de linker- en de middensectie samen, zulks vooral als gevolg van het feit dat de LO de veruit grootste illegale groep in den lande was. Wat het tweede aangaat: wij menen dat Drees en Bruins Slot (om slechts dezen te noemen) terecht hebben aan gevoeld dat, welke wijzigingen er na de bevrijding ook wenselijk zouden zijn, de meeste politiek-bewuste Nederlanders dan weinig zouden voelen voor een grondige 'vernieuwing'. De visie van Drees en Bruins Slot was reëler dan die van de koningin – er zit, menen wij, een tragisch element in het feit dat juist háár telegrammen waarmee zij hoopte te bereiken dat zij in Londen spoedig de steun zou krijgen van een met haar gelijk-op denkende delegatie van de illegaliteit, de in de illegaliteit bestaande politieke tegenstellingen aanscherpten met als gevolg dat de delegatie niet eens aan haar vertrek toekwam.

Men kan de vraag stellen: is, wat zich in die laatste bezettingsfase aan de top van de illegaliteit heeft afgespeeld, in overeenstemming geweest met democratische beginselen? Bruins Slot zei in november '44 in de Kern dat 'de illegaliteit niet heel het volk vertegenwoordigde maar slechts 10%'. Wat verstond hij onder 'vertegenwoordigde'? Bedoelde hij te zeggen dat 'slechts 10%' deel uitmaakte van de illegale groepen of daaraan feitelijke steun gaf? Dan was dat percentage te hoog. Of bedoelde hij te zeggen dat 'slechts 10%' zich met de acties van de illegaliteit verbonden voelde en goedkeurde *dat* er een illegaliteit bestond? Dan was, menen wij, dat percentage te laag. Hoe dat zij: de beslissingen die aan de top